

บทที่ 4

รายงานผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับของชุมชนในบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 รายงานผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า ได้กำหนดกลุ่มประชากรแบบเจาะจงจำนวน 14 คนดังนี้

4.1.1 สมาชิกกลุ่มพัฒนาสตรีระดับอำเภอ	จำนวน 5 คน
4.1.2 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	จำนวน 2 คน
4.1.3 กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 5 คน
4.1.4 เจ้าหน้าที่งานฝ่ายปกครอง	จำนวน 2 คน

4.1.1 ผลการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน 5 คน สรุปได้ดังนี้

กำเนิดกลุ่ม

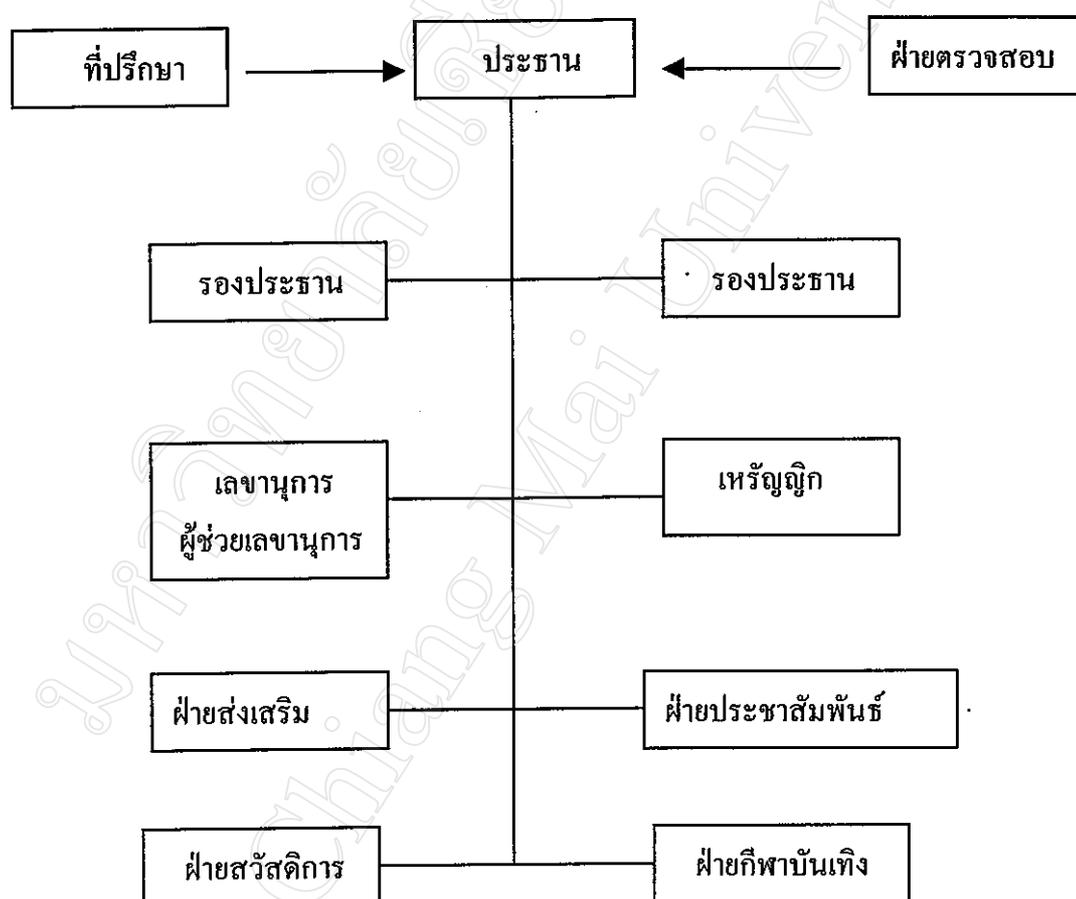
กลุ่มแม่บ้านได้มีการรวมกลุ่มมานานแล้วหลายปีและเริ่มรวมตัวกันเป็นกลุ่มในระดับอำเภอได้ประมาณ 4-5 ปี ซึ่งก็เป็นผลมาจากการสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มจากพัฒนากรอำเภอ ก่อนที่จะเกิดการรวมกลุ่มในระดับอำเภอ ก็มีกลุ่มในระดับหมู่บ้านมาก่อน การรวมกลุ่มแม่บ้านในระดับตำบลและอำเภอเพิ่งจะเริ่มเกิดขึ้นได้ไม่นาน ในการก่อตั้งกลุ่มเริ่มแรกนั้นมีปัญหาในหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้น เช่น ในเรื่องของงบประมาณ การตั้งระเบียบกฎเกณฑ์ภายในกลุ่ม การวางแผนในการจัดทำกิจกรรมของกลุ่มตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้แม่บ้านเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม ในปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านเริ่มที่จะมีการพัฒนาขึ้นมาดีกว่าแต่ก่อนมาก

วัตถุประสงค์ของกลุ่ม

กลุ่มตั้งขึ้นมาเพื่อให้แม่บ้านมีงานทำมีรายได้เลี้ยงครอบครัว ในสมัยก่อนเมื่อทำนาเสร็จแล้วแม่บ้านจะว่างงานเป็นจำนวนมาก แต่ถ้าเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแล้วจะได้รับการส่งเสริมอาชีพ เช่น การทอผ้า เย็บผ้า ทำกระเป่า ทำดอกไม้ หรือของที่ระลึก เป็นต้น ทำให้มีรายได้ส่วนหนึ่ง จนทำให้สมาชิกกลุ่มบางคนได้หันมาประกอบอาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพหลัก

โครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านระดับอำเภอ

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านในปัจจุบัน (พ.ศ.2544) มีจำนวน 20 คน ทำหน้าที่บริหารภายในกลุ่ม คณะกรรมการเหล่านี้มาจากประธานกลุ่มแม่บ้านในระดับตำบลและคณะกรรมการในระดับตำบลอีก 2 คน และสตรีที่ทำประโยชน์ในการพัฒนาสตรีอีกจำนวนหนึ่ง โดยมีผู้ว่าราชการเป็นผู้แต่งตั้ง มีโครงสร้างของกลุ่ม ดังนี้

ประธาน

นางแว่นแก้ว ภิรมย์พลัด มีหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมทั้งปวง ทำหน้าที่ทำการบริหารงานทุกอย่างและเป็นประธาน

รองประธาน

นางมณฑา ศรีปัญญา และ นางนงเยาว์ เทพเทพินท์ มีหน้าที่ช่วยเหลือประธานในการจัดกิจกรรมทั้งปวง ทำหน้าที่แทนประธานในการบริหารงานในกรณีประธานไม่อยู่หรืองานที่ประธานมอบหมาย

เลขานุการ

นางสายสิน กันชัยดี มีหน้าที่จัดประชุมรวบรวมจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนเอกสารต่างๆ ช่วยดูแลทรัพย์สินของกลุ่มติดต่อประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆของกลุ่มและเจ้าหน้าที่

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางเสาวนีย์ ป้องแก้วน้อย มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการและทำหน้าที่งานตามเลขานุการมอบหมาย

เหรัญญิก

นางเสาวลักษณ์ วงศ์ชัย มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินต่างๆของกลุ่ม จัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายควบคุมการใช้เงินของกลุ่มตามมติของคณะกรรมการ

ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ

นางเสาวลักษณ์ เสาร์แก้ว และ นางสุพิน กุณะ มีหน้าที่ส่งเสริมให้สมาชิกสนใจอาชีพใหม่ๆ หรืออาชีพเดิมโดยส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนติดต่อประสานงานและจัดให้มีการอบรมด้านอาชีพความต้องการของสมาชิกรวมทั้งติดต่อประสานงานวิทยากรแขนงต่างๆจากภาครัฐและเอกชนมาอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก

ฝ่ายประชาสัมพันธ์

นางทองใบ วิฑูรย์ และ นางแต้ว นวลแจ่ม มีหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ในการจัดการทั้งปวงให้กับองค์กรและหน่วยงานต่างๆได้รับทราบ ตลอดจนถึงการชักชวนให้สมาชิกร่วมกิจกรรมและประสานงานติดต่อกระตุ้นให้ทุกคนตระหนักถึงการพัฒนาและงานส่วนรวม

ฝ่ายสวัสดิการและสังคม

นางดาวเทียม วุฒิ และ นางสมพร วังฤทธิ์ มีหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือการทำงาน ด้านสาธารณประโยชน์ต่างๆ ด้านสวัสดิการของสมาชิกประสานงานกับองค์กรในตำบล และงาน ด้านสาธารณประโยชน์ต่างๆในหมู่บ้านและชุมชน

ฝ่ายกีฬานันทนาการ

นางแก้วมา พุทธิมา และ นางศรีพลอย วงศ์ชัย มีหน้าที่จัดบริการให้สมาชิกได้ออกกำลังกาย และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนจัดให้มีการแข่งขันกีฬาในระดับหมู่บ้าน ตำบลและ อำเภอ

ฝ่ายตรวจสอบ

นางมะลิซ้อน กิตติวัชรพงษ์, นางอินเสริฐ อาสายศ, นางสม ทิวาคำ, นางบรรเลง ปลังการ มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการภายใต้การบริหารงานของฝ่ายต่างๆ

ที่ปรึกษา

นางเกตุแก้ว บุญยงค์ และ นางพันธ์ทิพย์ ฮงประยูร มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่กรรมการฝ่ายต่างๆ

วาระการดำรงตำแหน่ง มีวาระ 4 ปี

วาระการประชุม ประชุมทุกๆ 2 เดือน กรณีเร่งด่วนสามารถทำประการประชุมได้เลย

จำนวนสมาชิก กลุ่มแม่บ้านระดับอำเภอ ในปัจจุบันมีทั้งหมด 9,906 คน (ปี พ.ศ. 2544)

เงื่อนไขในการเข้าเป็นสมาชิก

ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านระดับอำเภอจะต้องเสียค่าธรรมเนียมคนละ 100 บาท และจะต้องส่งเงินออมเพื่อสมทบทุนเข้ากลุ่มออมทรัพย์เดือนละไม่ต่ำกว่า 3 หุ่น หุ่นละ 10 บาท เป็นเงิน 30 บาท ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถที่จะถือหุ้นได้มากกว่า 3 หุ่น การรับสมาชิก จะรับในเดือนมกราคมและเมษายนของทุกปี

เงื่อนไขในการฟื้นจากสมาชิกกลุ่ม

กรณีเสียชีวิต สมาชิกกลุ่มที่เสียชีวิตจะได้รับเงินฌาปนกิจศพจากสมาชิกคนละ 5 บาท เป็นเงินประมาณ 49,650 บาท และกลุ่มจะคืนเงินออมของสมาชิกที่เสียชีวิตพร้อมเงินปันผลต่างๆ ให้แก่ครอบครัว

กรณีที่สมาชิกกลุ่มขาดส่งเงินออมเดือนละ 3 หุ้น เป็นเงิน 30 บาท

กรณีที่สมาชิกกลุ่มที่ย้ายถิ่นที่อยู่ออกจากเขตอำเภอเชียงของ จะต้องแสดงตนว่าจะลาออกก่อนหนึ่งเดือน เพื่อทางกลุ่มจะได้คืนเงินออมและเงินปันผลต่างๆ ที่พึงจะได้รับ

การบริหารด้านการเงินของกลุ่ม

กลุ่มจะมีรายได้จากเงินออมของสมาชิก ค่าธรรมเนียมในการเข้าเป็นสมาชิก และเงินสนับสนุนกลุ่มจากองค์กรต่างๆ ซึ่งเงินที่ได้รับจากการสนับสนุนจะมีไม่มากนัก เมื่อเริ่มแรกก่อตั้งกลุ่มได้รับเงินจากพัฒนาชุมชน 8,000 บาท ในการก่อตั้งกลุ่มทอผ้า และอุปกรณ์ในการทอผ้าอีกจำนวนหนึ่ง

นอกจากนี้รายได้ของกลุ่มเกิดจากการขายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับผ้าทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และของที่ระลึก เป็นต้น

โครงสร้างของกลุ่มแม่บ้านในระดับหมู่บ้านและตำบล

มีลักษณะเหมือนกันกับกลุ่มแม่บ้านในระดับอำเภอ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารและสมาชิก แต่จะมีคณะกรรมการเพียง 9-15 คน ตำแหน่งต่างๆ ให้กำหนดและเลือกตั้งกันเองแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง โดยที่กลุ่มแม่บ้านในระดับหมู่บ้าน จะมีประธานและคณะกรรมการอีก 2 คน เข้าไปเป็นคณะกรรมการระดับตำบล

กิจกรรมด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของจะมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มทอผ้าเป็นหลัก และกระจายอยู่ทั่วเขตอำเภอ ซึ่งมีกลุ่มแม่บ้านในตำบลศรีดอนชัยเป็นกลุ่มตัวอย่างในการประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมกลุ่มในด้านนี้ โดยมีการพัฒนาจากกลุ่มทอผ้า แล้วมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มตัดเย็บ และกลุ่มสหกรณ์ร้านค้าในที่สุด

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านในระดับอำเภอจะทำหน้าที่ประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านในระดับต่างๆ ทั้งในการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ การจัดฝึกอบรม การ

ส่งตัวแทนกลุ่มไปศึกษาหาความรู้จากสมาคมอุตสาหกรรมในระดับจังหวัด การแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มแม่บ้านกลุ่มอื่นๆ เพื่อนำมาถ่ายทอดให้แก่สมาชิกของกลุ่ม

กิจกรรมด้านสังคม

กลุ่มจะให้ความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่นและหน่วยงานราชการต่างๆ ในอำเภอ ในการขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านสังคม เช่น การเป็นตัวแทนในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ให้แก่สมาชิกกลุ่มและสมาชิกในชุมชน ส่งตัวแทนกลุ่มเป็นวิทยากรสาธิตการทอผ้าให้กับผู้ติดเชื้อเอดส์ การให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนในกรณีที่เกิดเหตุขอสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนให้แก่เด็กนักเรียน ตลอดจนจัดกรรมในวันสำคัญ งานบุญประเพณีร่วมกับองค์กรและหน่วยงานในชุมชน เช่น งานวันเด็ก งานวันสงกรานต์ วันแม่ วันพ่อ เป็นต้น

นอกจากนี้กลุ่มมีการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับอำเภอเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม และได้เชิญข้าราชการร่วมการแข่งขันกับกลุ่มแม่บ้านเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มแม่บ้านกับข้าราชการ

กิจกรรมทางด้านการเมือง

ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กลุ่มแม่บ้านได้ทำการรณรงค์ให้สมาชิกในชุมชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แจกแผ่นพับชี้แจงการเลือกตั้งระบบใหม่ ทำการติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่เพื่อทำการชี้แจงให้แก่สมาชิกกลุ่มและสมาชิกในชุมชน

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ครั้งล่าสุด (6 มกราคม พ.ศ. 2544) กลุ่มได้มีการจัดเวทีให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนในเขตนี้มาปราศรัยหาเสียง มีผู้สมัครบางคนได้บริจาคเงินให้แก่กลุ่มซึ่งก็ได้รับไว้ แต่สมาชิกกลุ่มจะเลือกใครให้เป็นไปตามสิทธิ์ของสมาชิกคนนั้นๆ ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เข้ามาขอความสนับสนุนจากกลุ่มแม่บ้านแทบทุกคน แต่ไม่ได้ให้ผลประโยชน์แก่กลุ่มทุกคน บางคนก็ให้บางคนก็ไม่ให้ เพราะกลัวว่าเมื่อให้แล้วจะไม่ได้รับเลือก

กลุ่มแม่บ้านในตำบลศรีดอนชัยได้สนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มเป็นตัวแทนเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ 2 คน หลังจากทีกลุ่มแม่บ้านได้ทำการคัดค้านการทุจริตภายในแม่น้ำอิงจากนายทุนท้องถิ่นแล้วไม่ได้รับความสำคัญ จึงได้พยายามที่จะสนับสนุนตัวแทนกลุ่มเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจในท้องถิ่นเพื่อจะทำอะไรได้บ้าง

ในปัจจุบันสมาชิกกลุ่มแม่บ้านได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลต่างๆทั่วอำเภอเชียงของแล้วหลายคน

บทบาทของกลุ่มในการรวมกลุ่มสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบายของรัฐหรือในเรื่องอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกลุ่มหรือเป็นปัญหาในชุมชน

ในส่วนราชการกับกลุ่มแม่บ้านไม่ค่อยที่จะมีปัญหาเกิดขึ้น เพราะกลุ่มจะมีความสัมพันธ์อันดีกับข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการบนอำเภอ ถ้าจะมีการรวมกลุ่มคัดค้านก็มีที่ตำบลศรีดอนชัย ที่กลุ่มแม่บ้านคัดค้านการขุดทรายในแม่น้ำอิง จากนายทุนคนหนึ่งได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เห็นแก่ประโยชน์เล็กน้อย จากการขุดทรายทำให้ตลิ่งพัง ชาวบ้านที่ปลูกบ้านอยู่ในบริเวณนั้นได้รับความเดือดร้อน การคัดค้านดังกล่าวไม่ได้รับความสำคัญเพราะนายทุนเห็นเป็นกลุ่มผู้หญิง ทางกลุ่มแม่บ้านก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรได้แม้แต่ทำเรื่องร้องเรียนเพราะเกรงอิทธิพล

การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านจากส่วนราชการและองค์กรเอกชนอื่นๆ

พัฒนากรอำเภอจะช่วยเหลือให้คำแนะนำและประสานงานกับหน่วยราชการและหน่วยงานอื่นๆ ให้ นอกจากนี้จะได้รับการสนับสนุนจากสมาคมอุตสาหกรรมเชียงราย สมาคมอุตสาหกรรมเชียงใหม่ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (PDM.) และ YMCA ในการให้ความรู้การประกอบอาชีพ เช่น ขั้นตอนการย้อมผ้า การทอผ้า การตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มมาก

ปัญหาของกลุ่ม

การเกิดข้อขัดแย้งจากสมาชิกกลุ่มจะไม่ค่อยมี โดยส่วนมากภายในกลุ่มจะใช้การประชุมประนีประนอม ในการบริหารภายในกลุ่มก็เหมือนกันจะเคารพมติของกลุ่มเป็นสำคัญ ส่วนปัญหาอื่นๆก็เกี่ยวกับด้านการเงินของกลุ่ม ที่ยังไม่เพียงพอในการทำกิจกรรมกลุ่มเช่น การให้สมาชิกกลุ่มได้กู้ยืม การทำกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐและองค์กรเอกชน เพราะถ้าพึ่งแค่กลุ่มแม่บ้านเองจัดตั้งกลุ่มอาชีพก็จะต้องมีเงินทุนถ้าจะเก็บจากสมาชิกก็ได้ไม่เพียงพอ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการที่มีสมาชิกจำนวนหนึ่งไม่ได้ทำอาชีพทอผ้า ตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นประจำทำให้ขาดความปรารถนาคุณภาพไม่ดี แตกต่างกับกับผู้ที่ทำอาชีพเหล่านี้เป็นหลักซึ่งจะมีความชำนาญมากกว่า ผลลัพท์ของกลุ่มแม่บ้านจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เพื่อแข่งขันกับสินค้าจากแหล่งอื่น

4.1.2 บทสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 2 คน สรุปได้ดังนี้

กำนันกลุ่มแม่บ้าน

กลุ่มแม่บ้านมีการจัดตั้งภายใต้แผนพัฒนาสตรี ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบของกระทรวงว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538 เพื่อรองรับการพัฒนาสตรีทุกระดับ ปัจจุบันในอำเภอเชียงของประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มพัฒนาสตรี แบ่งเป็นระดับได้ ดังนี้

- กลุ่มพัฒนาสตรีระดับอำเภอ 1 กลุ่ม
- กลุ่มพัฒนาสตรีระดับตำบล 7 กลุ่ม
- กลุ่มพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน 80 กลุ่ม

กลุ่มในทุกระดับจะมีคณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกจำนวนหนึ่งทำกิจกรรมกลุ่มในด้านต่างๆ และการบริหารให้ทำการตัดสินใจกันเอง โดยยึดตามระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. 2538

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดตั้งกลุ่ม

เพื่อให้สตรีมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สร้างงาน สร้างอาชีพ ให้แก่สตรีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและการปกครอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบาทของพัฒนาชุมชนในอำเภอต่อการพัฒนาสตรี

ส่งเสริมและพัฒนาสตรีให้มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาชีวิตในครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้สถานภาพของสตรีมีมากขึ้นเป็นที่ยอมรับในสังคม ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆของกลุ่มสตรีในทุกระดับ ให้คำแนะนำแก่กลุ่ม ประสานงานระหว่างกลุ่มและหน่วยงานต่างๆของรัฐ

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของ

กลุ่มแม่บ้านจะเน้นทำกิจกรรมที่จำเป็นต่อสมาชิกกลุ่มเป็นหลัก โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางด้านเศรษฐกิจ เช่นการทอผ้าพื้นเมือง การทอผ้าไหมลื้อ การไผคาทำไม้กวาด การประดิษฐ์ดอกไม้ฯ เพราะมีส่วนสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก กลุ่มในระดับตำบลบางตำบลและระดับหมู่บ้านบางหมู่บ้านเคยได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านดีเด่นทั้งในระดับจังหวัดและในเขตภาคเหนือ

บทบาทด้านสังคมของกลุ่มมีมากเช่นกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะการร่วมงานสังคมจะทำให้กลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในชุมชนนำไปสู่การยอมรับบทบาทของกลุ่ม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในเป้าหมายในการพัฒนาสตรีที่สำคัญ

ในส่วนของบทบาททางการเมือง บทบาทของกลุ่มยังมีไม่มากเมื่อเทียบกับบทบาททาง ด้านเศรษฐกิจและสังคม ถึงแม้ว่ากลุ่มจะมีบทบาทในการเลือกตั้งมากแต่ยังไม่ใช้บทบาททางการเมืองที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการก่อตั้งกลุ่มที่ต้องการให้สตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางการเมืองและการปกครอง แต่บทบาทของกลุ่มและสมาชิกมักจะเข้าไปในทางที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ให้ประโยชน์แก่ตน

ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของ

สมาชิกกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม ระดับของการพัฒนากลุ่มในหมู่บ้านและตำบลจะมีไม่เท่ากัน บางกลุ่มได้รับงบประมาณเท่ากันในการส่งเสริมอาชีพแต่จะประสบความสำเร็จมีมากมีน้อยแตกต่างกัน

4.2.3 บทสัมภาษณ์กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้านเขต ต. เวียง

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการเลือกตั้ง

จำนวนของผู้ไปใช้สิทธิของกลุ่มแม่บ้านมีมาก คนที่ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะเป็นคนที่ออกไปทำงานนอกพื้นที่ห่างไกลเขตเลือกตั้ง ส่วนมากที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่จะไปเลือกตั้งทั้งหมด ในเขตนี้กลุ่มแม่บ้านมีบทบาทมากในการเลือกตั้ง การที่กลุ่มจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดนั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับการสนับสนุนกลุ่มจากผู้สมัครว่ามากน้อยแค่ไหน ถ้ากลุ่มแม่บ้านได้รับการสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนนั้นก็จะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งในการเลือกตั้งในปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านจะดูกระแสทางการเมืองด้วยว่าพรรคไหนที่จะได้มีโอกาสในการจัดตั้งเป็นฝ่ายรัฐบาล ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนไหนที่จะได้รับเลือก เพื่อที่กลุ่มจะได้ขอความช่วยเหลือเมื่อผู้สมัครคนนั้นได้เป็น ส.ส.

บทบาทในการชักชวนชาวบ้านไปฟังการปราศรัยหาเสียง

การเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมานี้กลุ่มแม่บ้านได้ร่วมกับทางอำเภอจัดเวทีปราศรัยหาเสียงที่ทำเรื่องปัก ได้รับความสนใจน้อย เพราะประธานกลุ่มแม่บ้านระดับอำเภอคนก่อนได้ให้การสนับสนุนผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นนายอำเภอเชียงของ ลาราชการลงสมัคร ส.ส. ถึงแม้ว่าจะเป็นการจัดเวทีปราศรัยโดยให้ผู้สมัครคนไหนก็ได้มาหาเสียง แต่ผู้สมัครคนอื่นๆก็ไม่มา

บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัคร

ก็แล้วแต่ว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านจะให้การสนับสนุนใคร ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่กลุ่มจะได้รับ

การได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร

ก็มีเหมือนกันที่มีผู้สมัครส.ส. เมื่อได้รับเลือกตั้งก็จะช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้านตลอดเมื่อมีการเลือกตั้งใหม่ก็จะได้คะแนนเสียงจากกลุ่มแม่บ้าน เคยมีผู้ที่ลงสมัครและได้รับเลือกเป็น ส.ส. ได้ให้การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านด้านการเงินจำนวนหนึ่งไม่ทราบว่าเป็นเงินจากพรรคหรือเงินส่วนตัวและไม่สนใจว่ากลุ่มแม่บ้านจะเอาเงินไปทำอะไร

บทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก

มีแน่นอนที่กลุ่มแม่บ้านเป็นหัวคะแนน ซึ่งคิดว่ากลุ่มแม่บ้านและสมาชิกเป็นหัวคะแนนทั่วอำเภอ ขึ้นอยู่ที่ว่าจะเป็นที่ใครและได้ค่าตอบแทนแค่ไหน

การรวมกลุ่มคัดค้านหรือสนับสนุนในนโยบายของรัฐหรือองค์กรในท้องถิ่น

การรวมกลุ่มในลักษณะแบบนี้ของกลุ่มแม่บ้านไม่มี แต่จะมีแบบรวมกลุ่มไม่ยอมรับบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในกรณีที่กลุ่มแม่บ้านในหมู่บ้านนั้นๆ มีการรวมตัวที่เหนียวแน่นมากๆ โดยมากจะเกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างกลุ่มแม่บ้านกับผู้ใหญ่บ้านที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกันทำให้ขาดการยอมรับต่อบทบาทซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่ไม่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มแม่บ้านกับผู้ใหญ่บ้านทำให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาในหมู่บ้าน

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงมีบทบาททางการเมือง

คิดว่าเป็นสิ่งที่ดีถ้ากลุ่มแม่บ้านวางตัวเป็นกลาง แต่บทบาทของกลุ่มมีแนวโน้มที่จะให้การสนับสนุนผู้ที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนมากกว่า

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันหรือ ผู้ใหญ่บ้าน

ถ้าเป็นผู้หญิงจะมีอุปสรรคในการปฏิบัติงานหลายอย่าง เช่น การตัดสินใจ การทำงานในเวลากลางคืน ความเชื่อมั่น การยอมรับของคนในชุมชน ซึ่งไม่เหมือนกันกับผู้ชายที่มีความพร้อมในการทำงานมากกว่า

บทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านในด้านอื่นๆ

การถ่ายทอดความรู้ทางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านให้แก่สมาชิกในชุมชน คนที่มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองจริงๆมีน้อย รู้จากสื่อ จากทางอำเภอมากกว่าที่จะรู้มาจากกลุ่มแม่บ้าน การตรวจสอบการทำงานของ ส.ส. ไม่มีแน่นอน ถ้ากลุ่มแม่บ้านไม่พอใจ ส.ส. คนไหนการเลือกตั้งครั้งต่อไป เขาก็ไม่เลือก

ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลครึ่ง

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการเลือกตั้ง

กลุ่มแม่บ้านจะได้รับความสำคัญมากช่วงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะส่งตัวแทนเข้ามาติดต่อแกนนำกลุ่มในการขอสนับสนุนคะแนนเสียง แล้วจะพาแกนนำกลุ่มเหล่านั้นไปเที่ยว เลี้ยงอาหาร หรือการซื้อข้าวของเครื่องใช้ในครัวเรือน ให้กับกลุ่ม

บทบาทในการชักชวนสมาชิกในชุมชนไปฟังการปราศรัยหาเสียง

บทบาทในด้านนี้ของกลุ่มไม่มีเพราะในพื้นที่นี้ไม่ใช่เขตมีชุมชนหนาแน่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะปราศรัยหาเสียงในตัวอำเภอ หรือเขตเทศบาล ในเขตพื้นที่นี้ผู้สมัครจะเดินหาเสียง แจกแผ่นพับแนะนำตัวตามบ้านกับผู้ติดตาม 4-5 คน ก็ไม่เห็นมีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านคนไหนเดินตามช่วยหาเสียงให้

บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัคร

ก็มีเหมือนกันที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านบางคนช่วยหาเสียงให้แต่ไม่ได้ไปเป็นกลุ่ม แต่จะไปคนเดียวภายในเขตหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ถ้าเป็นกลุ่มแม่บ้านในระดับอำเภอ หรือตำบลก็ไม่มีเหมือนกัน เพราะจากการที่ผู้สมัครพาไปท่องเที่ยว หรือจัดเลี้ยงแกนนำกลุ่มแม่บ้านมีโอกาสดูได้พบกันอาจจะไปให้การสนับสนุนผู้สมัครคนเดียวกันได้

การได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร

การได้รับการบริจาคเครื่องใช้ในครัวเรือนเช่น หม้อ จาน ถ้วย ช้อน หรือการได้รับเงินสนับสนุนกลุ่ม ผู้สมัครคนไหนให้มาก็จะรับไว้หมด

บทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก

แกนนำของกลุ่มที่มีบทบาทมากในกลุ่มแม่บ้านจะเป็นหัวคะแนน ซึ่งได้แก่ประธานกลุ่ม รองประธาน เลขานุการ หรือเหรัญญิก คนใดคนหนึ่งหรือเป็นกันหมดขึ้นอยู่กับว่า เป็นกลุ่มแม่บ้านในระดับไหน ถ้าเป็นกลุ่มแม่บ้านระดับหมู่บ้านเล็กๆ ก็จะมีประธานกลุ่มคนเดียวที่เป็นหัวคะแนน

การรวมกลุ่มคัดค้านหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือองค์กรในท้องถิ่น

การแสดงออกบทบาททางด้านนี้ของกลุ่มแม่บ้าน ไม่มี

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงมีบทบาททางการเมือง

การมีบทบาททางด้านนี้ของกลุ่มแม่บ้านเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ควรที่จะเห็นประโยชน์จากการได้รับมากนัก เพราะผู้สมัครบางคนให้การช่วยเหลือไม่ตลอด คนรุ่นใหม่หมายถึงสมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่ยังมีอายุน้อยจะมีความรู้ทางการเมืองดี จะมีบทบาทในกลุ่มมาก

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

การที่ผู้หญิงจะมาทำงานตรงนี้ได้ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เพราะมีปัจจัยหลายอย่างที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะครอบครัวที่ผู้หญิงจะรับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นเรื่องเลี้ยงลูก ดูแลงานในบ้าน ทำอาหาร อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับสามีได้ ไปไหนมาไหนก็ไม่สะดวก

บทบาททางการเมืองด้านอื่นๆ

การแสดงบทบาททางการเมืองอื่นๆนอกจากนี้ไม่มี

ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลสถาน

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการในการเลือกตั้ง

กลุ่มแม่บ้านมีความสำคัญต่อการเลือกตั้งพอสมควร ส่วนมากก็ไปใช้สิทธิ์กันหมด

บทบาทในการชักชวนสมาชิกในชุมชนไปฟังการปราศรัยหาเสียง

กลุ่มแม่บ้านจะชักชวนสมาชิกกลุ่มรวมกลุ่มกันไปฟังการปราศรัยหาเสียงที่อำเภอ แต่คงไม่ชักชวนใครนอกเหนือจากสมาชิกกลุ่มเช่น พ่อบ้าน ลูกๆ ไปด้วย

บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัคร

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการช่วยแบบนี้ไม่มี แต่เป็นไปได้ที่สมาชิกกลุ่มบางคนจะช่วยเหลือหาเสียงให้เพราะอาจจะรู้จักกันมาก่อนหรือเคยให้ความช่วยเหลือต่อกันมา ก่อนการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งจะจ้างสมาชิกกลุ่มแม่บ้านไปติดโปสเตอร์ แจกใบปลิวหรือแผ่นพับแนะนำตัวซึ่งจะจ้างเป็นวัน

บทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก

ในเขตหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่รับผิดชอบอยู่นี้ พฤติกรรมของกลุ่มแม่บ้านหรือสมาชิกในการเป็นหัวคะแนน ไม่มี แต่กลุ่มแม่บ้านในหมู่บ้านอื่น หรือตำบลอื่นนั้นไม่แน่ใจ

การรวมกลุ่มคัดค้านหรือสนับสนุนในนโยบายของรัฐหรือองค์กรในท้องถิ่น

ไม่มีการรวมกลุ่มประท้วงหรือรวมกลุ่มกันสนับสนุนแบบนี้ จะเป็นการรวมกลุ่มช่วยกันทำงานประกอบอาชีพ รวมกลุ่มกันช่วยงานสังคมมากกว่า

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านมีบทบาททางการเมือง

การมีบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของนี้ จะมีในการเลือกตั้งซึ่งกลุ่มแม่บ้านมีส่วนสำคัญในการที่จะตัดสินใจว่าจะทำการเลือกผู้สมัครคนไหน พรรคไหน ก็เห็นด้วยที่ผู้หญิงจะมีส่วนร่วมในการเมือง

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

ถ้าเป็นผู้หญิงที่กล้าคิดกล้าทำก็ดี แต่เป็นผู้ชายจะมีความเด็ดขาดกว่าในการตัดสินใจและการทำงาน

บทบาททางการเมืองในด้านอื่นๆของกลุ่มแม่บ้าน

เคยเห็นกลุ่มแม่บ้านในระดับอำเภอณรงค์ฯ ให้นำไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเมื่อการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา

ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลห้วยซ้อ

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการเลือกตั้ง

ไปใช้สิทธิ์กันมาก กลุ่มแม่บ้านได้รับความสำคัญจากผู้สมัคร ในขณะที่กลุ่มแม่บ้านก็จะขอความช่วยเหลือจากผู้สมัครเป็นการติดต่อกันทั้งสองฝ่าย การที่จะตัดสินใจเลือกใครก็จะปรึกษากันกับผม (ผู้ให้สัมภาษณ์) ก่อนเสมอ แต่ว่าในปัจจุบันการเลือกตั้งจะแตกต่างจากครั้งที่ผ่านมาทั้งการกำหนดเขตการเลือกตั้งใหม่ การมีกฎหมายใหม่ มีผลทำให้มีอิสระในการเลือกตั้งพอสมควร

บทบาทในการชักชวนสมาชิกในชุมชนไปฟังการปราศรัยหาเสียง

ในเขตตำบลห้วยซ้อนี้เป็นตำบลใหญ่ที่สุดในอำเภอ การปราศรัยหาเสียงมี แต่ก็ไม่เห็นกลุ่มแม่บ้านชักชวนใครไปฟังการหาเสียง โดยมากจะเรียกว่าการเกณฑ์กันไปมากกว่า เพื่อเวลาปราศรัยจะได้ดูว่ามีคนสนใจเยอะ ซึ่งจะต้องเป็นผู้สมัครที่เข้ากันกับกลุ่มแม่บ้านได้ดี ถ้าเป็นผู้สมัครที่ไม่เคยเข้าหากกลุ่มแม่บ้านเลยเขาก็ไม่ไปกัน

บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัคร

มีที่กลุ่มแม่บ้านช่วยหาเสียงให้ผู้สมัครในหมู่บ้าน บางคนก็เข้าหากลุ่มญาติๆของตัวเองให้ลงคะแนนแก่ผู้สมัครที่ตนเองสนับสนุนอยู่ ในบางหมู่บ้านผู้สมัครจะให้เงินสนับสนุนแก่กลุ่มแม่บ้าน หรือให้คำตอบแทนแก่กลุ่มในการขอให้ช่วยแจกแผ่นพับแนะนำตัว ใบปลิว โดยผ่านทางประธานกลุ่มแต่ปรากฏว่าประธานกลุ่มได้เก็บเงินไว้คนเดียวเมื่อสมาชิกรู้เกิดการขัดแย้งกันก็มีเพราะความเหนียวแน่นของกลุ่มแม่บ้านในแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกัน

การได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร

ผู้สมัครจะแจกเชื้อให้กลุ่มแม่บ้าน สมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีเชื้อแทบจะทุกพรรค เมื่อให้มาก็จะรับไว้หมด ไม่ว่าจะเป็นเงิน สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน กลุ่มแม่บ้านที่นี้จะมียบทบาทเด่นด้านงานสังคมในชุมชนของใช้ในครัวเรือนจำเป็นต่อกลุ่มมาก เมื่อมีงานบุญการกุศล แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ งานวัดหรืองานศพ กลุ่มแม่บ้านจะช่วยในการทำอาหาร กลุ่มก็จะใช้ของใช้ในครัวเรือนของกลุ่ม เมื่อมีโอกาสที่จะขออะไรจากผู้สมัครได้กลุ่มแม่บ้านจะขอหมด แต่ถ้าผู้สมัครคนไหนที่เคยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มแม่บ้านเมื่อได้เป็น ส.ส. แล้ว กลุ่มแม่บ้านขออะไรก็ไม่ให้ ครั้งต่อไปกลุ่มแม่บ้านก็จะไม่เลือกผู้สมัครคนนั้นอีก

บทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก

กลุ่มแม่บ้านจะเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนที่ได้ให้การสนับสนุนกลุ่ม เมื่อถึงเวลาเลือกตั้งก็จะลงคะแนนให้หมด โดยจะแบ่งจำนวนสมาชิกลงคะแนนให้ สมมติว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3 คน ได้ให้การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ถ้าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีทั้งหมด 100 คน ก็จะแบ่งลงคะแนนออกเป็นสามส่วน ผลการเลือกตั้งว่าใครจะได้ให้คะแนนที่อื่นตัดสินเอง กลุ่มแม่บ้านและสมาชิกกลุ่มสามารถที่จะให้การสนับสนุนผู้สมัครได้หลายคน

การรวมกลุ่มคัดค้านหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือองค์กรในท้องถิ่น

การรวมกลุ่มประท้วงคัดค้านจะไม่มี โดยส่วนมากจะร่วมกันทำงานมากกว่า

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงมีบทบาททางการเมือง

เป็นสิ่งที่ต่อน้อยกลุ่มแม่บ้านได้รับความสำคัญในบางส่วนถึงแม้ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน แต่ความจำเป็นในการต้องการเงินและปัจจัยต่างๆ ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ถ้าจะรอแต่การสนับสนุนจากส่วนราชการอย่างเดียวคงเป็นไปได้เพราะกลุ่มแม่บ้านมีมากหลายกลุ่ม อีกอย่างฐานะของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านยากจน ถ้าขาดการสนับสนุนกลุ่มก็อาจทำให้เกิดการล่มสลายได้

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ความแตกต่างกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายมีผลต่อการทำงาน นอกจากนี้ความแตกต่างกันในบทบาทหน้าที่และพื้นที่การทำงานก็สำคัญ เพราะคนที่จะมาทำหน้าที่ตรงนี้จะต้องมีการตัดสินใจที่เด็ดขาด เช่น ในกรณีที่มีคนในหมู่บ้านกำลังจะฆ่ากันถือมีดจะฟันกันอยู่ ถ้าเป็นผู้หญิงอาจจะตัดสินใจช้า หรือ ในกรณีที่มีกลุ่มวัยรุ่น 4-5 คน มั่วสุมเสพยากันอยู่มีชาวบ้านมาแจ้งจะอย่างไร ตำรวจที่อยู่ไกลกว่าตำรวจจะมาก็คงไม่ทันการ สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับที่การตัดสินใจ เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ลูกน้องก็มีน้อย ถ้าเป็นปลัดอำเภอได้เพราะมีลูกน้องเยอะ ในพื้นที่ชนบทไม่เหมือนในเมือง

บทบาททางการเมืองด้านอื่นๆ

นอกจากการเลือกตั้งแล้วไม่มี บทบาทด้านการตรวจสอบ ส.ส. ทำได้ยาก อย่างไรก็ตามเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเลยกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ยากที่จะทำการตรวจสอบ เพราะเราเป็นกลุ่มชาวบ้านในท้องถิ่น

กำหนดในอำเภอเชียงของ

บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการเลือกตั้ง

กลุ่มแม่บ้าน ไปใช้สิทธิ์มากเพราะไม่มีใครอยากเสียสิทธิ์ทางการเมือง

บทบาทในการชักชวนสมาชิกในชุมชนไปฟังการปราศรัยหาเสียง

ที่พอจะรู้ก็คือเคยมีกลุ่มแม่บ้านรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การชวนชาวบ้านไปฟังก็อาจจะมีการเลือกตั้งที่ผ่านมากลุ่มแม่บ้านได้จัดเวทีปราศรัยให้ผู้สมัคร

บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มแม่บ้านจะมีลักษณะการกระจายกลุ่มกันมากกว่าเพราะจะมีผู้สมัครบางคนให้การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งกลุ่มแม่บ้านบางหมู่บ้านอาจจะตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง การช่วยหาเสียงให้จึงเป็นเรื่องธรรมดา

การได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร

โดยมากกลุ่มแม่บ้านจะได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัครอยู่แล้ว เช่น การพาไปเที่ยว จัดเลี้ยง แจกสิ่งของ เป็นสิ่งที่มีทุกครั้งเมื่อจะมีการเลือกตั้ง แต่ในครั้งที่ผ่านมาผู้สมัครจะมีการระวังตัวกันมาก เพราะมีกฎหมายใหม่ออกมาแต่การจัดเลี้ยงยังมีให้เห็นอยู่ ซึ่งโดยส่วนตัวของกำนันเองก็ต้องวางตัวเป็นกลาง เพราะจะมีผู้สมัครเข้ามาขอความสนับสนุนตลอด

บทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก

มีที่กลุ่มแม่บ้านจะสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ก็แล้วแต่ที่ผู้สมัครเคยให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มแม่บ้านมากแค่ไหน

การรวมกลุ่มคัดค้านหรือสนับสนุนนโยบายของรัฐหรือองค์กรในท้องถิ่น

ไม่มีการรวมกลุ่มแบบนี้

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงมีบทบาททางการเมือง

ก็ดีเหมือนกันที่กลุ่มผู้หญิงจะมีบทบาทมากขึ้นในชุมชน แต่กลุ่มแม่บ้านหวังต่อการได้รับผลประโยชน์มากจนเกินไป

มีความความคิดเห็นอย่างไรในการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน

เป็นผู้ชายที่อยู่แล้ว เพราะผู้ชายจะทำงานเป็นผู้นำในท้องถิ่นได้ดีกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีปัญหาหลายสาเหตุเกิดขึ้นมากมาย การร่วมมือกับอำเภอ ตำรวจ และชาวบ้าน เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานบางครั้งจะเป็นเวลากลางคืนถ้าเป็นผู้หญิงจะไม่สะดวกหลายอย่าง

บทบาททางการเมืองด้านอื่นๆ

บทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านด้านอื่นๆนอกจากนี้ เช่น การตรวจสอบการทำงานของส.ส. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่มี

ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พนักงานปกครอง 2 คน สรุปได้ดังนี้

การรวมกลุ่มแม่บ้านมีการรวมกลุ่มเหนียวแน่นแค่ไหน

กลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันเหนียวแน่นดี แต่ว่ากลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของในระดับหมู่บ้านและตำบลใช้ว่าจะรวมตัวกันเหนียวแน่นทุกกลุ่ม บทบาทของกลุ่มบางกลุ่มมีบทบาทเด่นในการทำกิจกรรมด้านการประกอบอาชีพเช่นกลุ่มในตำบลศรีดอนชัย ตำบลสถาน บางกลุ่มมีบทบาทเด่นด้านสังคมมากเช่นที่ตำบลห้วยซ้อ กลุ่มในระดับอำเภอซึ่งมีตัวแทนกลุ่มจากแต่ละตำบลเป็นคณะกรรมการกลุ่มตลอดจนการทำกิจกรรมจะได้รับความร่วมมือจากสมาชิกเป็นอย่างดี มองในภาพรวมก็คือมีการรวมกลุ่มที่เหนียวแน่นกว่าอำเภอที่อยู่ใกล้เคียงมาก

บทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

บทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านจะมีในการเลือกตั้ง ส่วนบทบาทอื่นๆ เช่น บทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารทางการเมืองให้แก่สมาชิกในชุมชน การตรวจสอบการทำงานของ ส.ส. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน บทบาทเหล่านี้ของกลุ่มแม่บ้านจะไม่มี เนื่องจากกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของเป็นกลุ่มที่อยู่ในชนบท การที่จะมีบทบาทดังกล่าวจึงเป็นเรื่องยาก ดังนั้นบทบาทของกลุ่มจึงมีในด้านการเลือกตั้งมากกว่าเพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเป็นหน้าที่ของทุกคนที่มีสิทธิ์ต้องไปเลือกตั้ง

กลุ่มแม่บ้านมีฐานะเป็นกลุ่มผลประโยชน์มากน้อยแค่ไหน

กลุ่มแม่บ้านไม่ใช่กลุ่มที่สามารถจะเรียกร้องผลประโยชน์ได้แบบเปิดเผยเหมือนกับกลุ่มเกษตรกรในชนบทกลุ่มอื่นๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่อาจได้รับผลกระทบจากราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ กลุ่มแม่บ้านเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือแม่บ้านในชนบทในการประกอบอาชีพและได้รับ

งบประมาณในการทำกิจกรรมกลุ่มจากรัฐ การรวมกลุ่มที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มจึงทำได้ ในฐานะกลุ่มที่มีสมาชิกในการเลือกตั้งมากต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัคร

การเลือกตั้งในแต่ละครั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เข้าไปติดต่อกับกลุ่มแม่บ้านเพื่อต้องการให้กลุ่มแม่บ้านลงคะแนนเลือกคนซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน ผู้สมัครบางคนอาจจะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ผู้สมัครอีกคนหนึ่งจะต้องทำให้กลุ่มแม่บ้านสนับสนุนตนให้ได้เพื่อเป็นการคานคะแนนเสียงซึ่งกันและกัน และแนวโน้มที่ผู้สมัครจะทำการแข่งขันกันในการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่กลุ่มแม่บ้านจะเป็นการแข่งขันที่เข้มข้น โดยเฉพาะกลุ่มที่ยังไม่ตัดสินใจที่จะสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ แต่ถ้าเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มว่าจะสนับสนุนผู้สมัครคนใดคนหนึ่งแล้วผู้สมัครคนอื่นๆ ก็อาจที่จะไม่กล้าลงทุนมาก

บทบาทในการเป็นหัวคะแนน

กลุ่มแม่บ้านและสมาชิกกลุ่มจะมีบทบาทมากในการที่จะชักชวนให้สมาชิกในครอบครัวไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง หรือชักชวนครอบครัวที่ใกล้เคียงไปลงคะแนนเสียงให้ โดยมีผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งความแตกต่างระหว่างกลุ่มหัวคะแนนที่เป็นผู้ชายกับผู้หญิงจะอยู่ที่ความซื่อสัตย์ กลุ่มผู้หญิงจะรวมตัวกันดีกว่า ความสามัคคีของกลุ่มก็มีมากกว่า

มีความคิดเห็นอย่างไรในการที่กลุ่มแม่บ้านมีบทบาททางการเมือง

ในความเป็นจริงแล้วการมีบทบาททางการเมืองเป็นสิ่งที่ดี กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของก็ไม่แตกต่างกันกับกลุ่มแม่บ้านในอำเภออื่นๆ ในด้านการได้รับการอุปถัมภ์จาก ส.ส. หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ปัญหาจะมีอยู่ว่าเมื่อได้รับเลือกแล้ว จะเป็นผู้มีความสามารถหรือไม่ จากสภาพสังคมในปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านจะมีระดับการพัฒนาที่ดีขึ้น ตลอดจนหนังสือที่เผยแพร่การต่อต้านการซื้อเสียง การบังคับใช้กฎหมายเลือกตั้ง ทำให้ผู้สมัครมีความระมัดระวังในการซื้อเสียง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีการซื้อเสียงเลย การมีส่วนร่วมทางการเมืองนอกจากการเลือกตั้งแล้วบทบาทในด้านอื่นๆ ของกลุ่มจะไม่มี ถ้าในระดับท้องถิ่นก็มีบ้างที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านจะได้รับเลือกเป็นสมาชิก อ.บ.ต.

อภิปรายผล

การรวมกลุ่มของแม่บ้าน โดยทั่วไปแล้วต้องมองถึงรูปแบบของการรวมกลุ่มในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมองในด้านกิจกรรมเพื่อชุมชน กิจกรรมทางด้านการเมือง กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งการรวมเป็นกลุ่ม จะมีความเหนียวแน่นมากขึ้นแค่ไหนนั้นสามารถมองได้จากการทำกิจกรรม ที่กลุ่มแม่บ้านได้แสดงออกเช่น การร่วมมือจากสมาชิก ในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนต่างๆ หากกลุ่มแม่บ้านมีการรวมกลุ่มที่เหนียวแน่นแล้วกิจกรรมต่างๆ ก็มักจะกระทำได้อย่างราบรื่น และมักจะมีสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมากมาย เพราะว่ากลุ่มแม่บ้านนั้นสามารถสร้างบทบาทในการเป็นกลุ่มตัวแทนของชุมชนได้อย่างแท้จริงนั่นเอง หากชุมชนไหนมีกลุ่มแม่บ้านที่เหนียวแน่นแล้วบทบาทของกลุ่มแม่บ้านมักจะปรากฏในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนตลอดเวลา ในส่วนบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านนั้น หากจะมองว่ากลุ่มแม่บ้านนั้นเป็นกลุ่มผลประโยชน์อีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองก็คงมองได้ เพราะว่ากลุ่มแม่บ้านนั้นถือเป็นกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกค่อนข้างมาก และกลุ่มแม่บ้านของชุมชนใดที่สามารถสร้างความสัมพันธ์เหนียวแน่นแล้วก็สามารถเป็นกลุ่มผลประโยชน์ได้เป็นอย่างดีนั่นเอง ดังนั้นหากกลุ่มแม่บ้านจะสามารถสร้างให้กลุ่มตัวเองมีความสำคัญทางการเมืองก็คงจะไม่ยาก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องมีเรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทนเข้ามาเกี่ยวข้อง กลุ่มแม่บ้านบางชุมชนนั้นสามารถที่จะขยายเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มแม่บ้าน โดยอาศัยผลประโยชน์ต่างตอบแทนดังกล่าวจากนักการเมืองนั่นเอง บทบาทสุดท้ายคือบทบาททางด้านเศรษฐกิจของชุมชน บทบาทนี้มักจะแสดงออกได้จากการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆ ของกลุ่ม เช่น รวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพทอผ้า กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมืองสำเร็จรูป กลุ่มประกอบอาหารฯ กลุ่มแม่บ้านใดที่มีความเหนียวแน่นมากกิจกรรมของกลุ่มก็จะขยายตัวได้มากและมีความต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มก็จะมากขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของมีการรวมกลุ่มได้ดีในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมของกลุ่มด้านการประกอบอาชีพ การช่วยเหลืองานสังคมร่วมกับหน่วยราชการและองค์กรในท้องถิ่นหรืองานสังคมอื่นๆ ในหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ

กลุ่มแม่บ้านได้รับการจัดตั้งจากภาครัฐ เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ เป็นสำคัญ โดยกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบในการดำเนินงานมีหน้าที่ทำการส่งเสริมศักยภาพให้กลุ่มแม่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้งในด้านสังคม การเมืองการปกครอง และการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของได้มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นจากนโยบายดังกล่าว ซึ่งก็เหมือนกันกับกลุ่มแม่บ้านในชนบททั่วไป การมีเป้าหมายที่ชัดเจนของกลุ่มร่วมกันทำให้สมาชิกกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของให้ความร่วมมือต่อการทำกิจกรรมกลุ่มได้เป็นอย่างดี เพราะสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ส่งผลให้การทำกิจกรรม

ของกลุ่มแม่บ้านได้รับความร่วมมือจากสมาชิกได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่งและมีการพัฒนากลุ่มอยู่เสมอ กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของจึงได้รับความสำคัญว่ามีบทบาททางด้านเศรษฐกิจและสังคมมาก

กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของแบ่งได้ 3 ระดับคือ ในระดับหมู่บ้านมี 80 กลุ่ม ในระดับตำบลมี 7 กลุ่ม ในระดับอำเภอมี 1 กลุ่ม ในแต่ละกลุ่มจะมีโครงสร้างของกลุ่มประกอบด้วยคณะกรรมการกลุ่มทำหน้าที่ในการบริหาร และสมาชิกจำนวนหนึ่ง โครงสร้างของกลุ่มแม่บ้านทั้ง 3 ระดับ จะมีความเชื่อมโยงกันโดยที่จะมีการส่งตัวแทนจากกลุ่มในระดับหมู่บ้านมีประธานกลุ่มและกรรมการอีก 2 คน เข้าไปรับการเลือกตั้งให้เป็นคณะกรรมการกลุ่มในระดับตำบล และกลุ่มแม่บ้านในระดับตำบลจะมีประธานกลุ่มและกรรมการ 2 คน เข้าไปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มในระดับอำเภอ การมีโครงสร้างแบบนี้ทำให้กลุ่มแม่บ้านสามารถที่จะทำการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มตลอดจนการขอความร่วมมือจากสมาชิกได้เป็นอย่างดี

ในบทบาทด้านการบริหาร กลุ่มแม่บ้านในระดับอำเภอใช้หลักการเคารพต่อมติของกลุ่มในที่ประชุม ไม่ลอกเลียนการบริหารแบบราชการเพราะจะทำให้กลุ่มล่มสลาย โดยพยายามที่จะไม่ในส่วนราชการต่างๆเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารกลุ่ม การยึดต่อมติของกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญทำให้กลุ่มแม่บ้านสามารถที่จะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง เพราะเกิดจากการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่ม กลุ่มแม่บ้านมีระเบียบของกลุ่ม ในการเข้าเป็นสมาชิก การฟื้นฟูสภาพจากการเป็นสมาชิก และระเบียบอื่นๆที่ใช้ในการบริหารกลุ่ม ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการที่มีวาระ 4 ปี กลุ่มแม่บ้านในระดับหมู่บ้านและตำบลจะมีโครงสร้างของกลุ่มเหมือนกับกลุ่มในระดับอำเภอ แต่จะมีความแตกต่างกันบ้างด้านการบริหารและจำนวนของสมาชิกตลอดจนความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าระดับการร่วมกันทำกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านในระดับหมู่บ้านและตำบลอาจจะมีไม่เท่ากัน เพราะมีหลายกลุ่ม กลุ่มแม่บ้านมีบทบาทสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชนมาก บทบาททางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มในการที่กลุ่มสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการให้แก่สมาชิกในการสร้างอาชีพและรายได้ ตลอดจนการที่กลุ่มมีกองทุนกลุ่มให้สมาชิกสามารถที่จะทำการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปลงทุนเมื่อครบครันเมื่อยามขาดส่นได้ ในด้านบทบาทสังคมกลุ่มแม่บ้านมีส่วนสำคัญต่องานสังคมต่างๆ ทั้งในฐานะ ร่วมจัดงาน ร่วมดำเนินงาน ให้ความร่วมมือฯ

หากจะพิจารณาถึงการกำเนิดกลุ่มและจุดมุ่งหมายของกลุ่มแม่บ้านมีความเหมือนกันกับกลุ่มในสังคมไทยกลุ่มต่างๆ ที่มีรูปแบบในการจัดตั้งจากภาครัฐ การเกิดกลุ่มอาจเกิดจากการโน้มน้าวชักจูง หรือเห็นประโยชน์ในการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนบทบาททางการเมืองแทบจะไม่มี โดยส่วนมากจะคอยรับการช่วยเหลือจากภาครัฐมากกว่าที่จะสร้างอิทธิพลกดดันให้รัฐมีนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มของตน ในส่วนของจุดมุ่งหมายของกลุ่มแม่บ้านอาจจะเป็นที่รับรู้ทั่วไปของ

มหาชนว่า เป็นกลุ่มที่ต้องการสร้างอาชีพ รายได้ ให้แก่สตรีในชนบท ตลอดจนเพิ่มบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้ได้รับการยอมรับทั้งทางสังคม การเมืองและการปกครอง จุดมุ่งหมายในลักษณะนี้มีความสำคัญต่อการทำงานและประสิทธิภาพของกลุ่มโดยตรง ในความเป็นจริงกลุ่มอาจจะมีจุดมุ่งหมายที่แอบแฝงอยู่ก็ได้ การมีจุดมุ่งหมายที่แอบแฝงจะมีผลต่อโครงสร้างของกลุ่ม ทำให้เกิดพฤติกรรม ปทัสถานและบทบาทใหม่ๆภายในกลุ่มได้ เช่น การที่กลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของมีบทบาททางการเมืองด้านการเลือกตั้งมาก การแสดงออกทางพฤติกรรมของกลุ่มมีแนวโน้มที่ไม่มีความเป็นกลางทางการเมืองและอาจจะได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเพราะกลุ่มอาจมีจุดมุ่งหมายแอบแฝงสมาชิกกลุ่มแสดงออกทางพฤติกรรมที่เอื้อต่อการบรรลุจุดมุ่งหมายเพราะเห็นแก่ประโยชน์ของคนที่จะได้รับก็ได้

จากการสัมภาษณ์พบว่าบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านจะมีมากในการเลือกตั้ง บทบาทดังกล่าวได้แก่ การแสดงบทบาทในด้านต่างๆ เหล่านี้ บทบาทในการชักชวนสมาชิกในชุมชนไปฟังการปราศรัยหาเสียงในเขตที่มีสมาชิกในชุมชนหนาแน่นกลุ่มแม่บ้านจะมีบทบาทในการจัดเวทีปราศรัยหาเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือการเกณฑ์สมาชิกกลุ่มไปฟังการปราศรัยหาเสียง บทบาทในการช่วยโฆษณาหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งและบทบาทในการเป็นหัวคะแนนของกลุ่มแม่บ้านและสมาชิก การแสดงออกในบทบาทดังกล่าวเป็นบทบาทในฐานะที่เป็นตัวกลางระหว่างสมาชิกในชุมชนกับผู้สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มแม่บ้าน โดยมีเงื่อนไขต่อการได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสำคัญ ซึ่งผลประโยชน์ดังกล่าวได้แก่การให้ความสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านในด้านการเงิน สิ่งของ พาไปท่องเที่ยวหรือการจัดเลี้ยง เป็นต้น

การรวมตัวของกลุ่มแม่บ้านในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์เรียกร้องหรือสนับสนุนต่อส่วนราชการและองค์กรในท้องถิ่นนั้นไม่ปรากฏว่ามี แต่จะเป็นการรวมตัวเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้งและส.ส.แบบไม่เปิดเผย ซึ่งเป็นผลประโยชน์ระยะสั้น นอกจากนี้ที่กลุ่มแม่บ้านเรียกร้องผลประโยชน์ต่อผู้สมัครแล้ว ผู้สมัครบางคนยังเสนอที่จะให้แก่กลุ่มแม่บ้านด้วย

ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านซึ่งเป็นกลุ่มผู้หญิงจากกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านพบว่าเป็นสิ่งที่ดี ควรที่จะมีความเป็นกลางทางการเมืองไม่ควรที่จะเห็นแก่ผลประโยชน์มากเกินไป ในด้านการที่มีผู้หญิงเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านต่างแสดงความคิดเห็นว่าผู้หญิงจะมีข้อจำกัดต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นต่อการยอมรับบทบาทของผู้หญิงว่าการที่ผู้หญิงจะเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองไม่ใช่เรื่องง่ายโดยเฉพาะผู้หญิงในชนบท การรวมกลุ่มผู้หญิงเพื่อแสดงบทบาทด้านต่างๆในชุมชนจึงเป็นทางออกที่ดีที่จะทำให้สมาชิกในชุมชนยอมรับ เช่นบทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของ

หากจะพิจารณาถึงบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของที่มีบทบาทในการเลือกตั้งมากจะพบว่า การแสดงออกดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะขึ้นอยู่กับความต้องการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งในเชิงอุปถัมภ์ โดยที่กลุ่มแม่บ้านมีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มรับการอุปถัมภ์จากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือส.ส. ที่หวังจะได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เชิงอุปถัมภ์เกิดขึ้นได้เพราะปัจจัยที่เอื้ออำนวยของกลุ่มแม่บ้านในประเด็นต่างๆเหล่านี้คือ

1. เป็นที่ทราบกันว่าการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านในอำเภอเชียงของได้รับการร่วมมือจากสมาชิกมาก

2. ปัจจัยทางด้านโครงสร้างของกลุ่มแม่บ้านที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงต่อสมาชิกกลุ่มทั้งในกลุ่มระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลและระดับอำเภอ การขอความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มหรือประชาสัมพันธ์ในการชี้แจงทำกิจกรรมของกลุ่มทำได้โดยง่าย

3. ปัจจัยต่อความต้องการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่ม ทั้งในด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มมีความจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐและเอกชน ด้านการจัดหาทรัพยากรต่างๆ ในการทำกิจกรรมของกลุ่ม

4. ปัจจัยทางการบริหารภายในกลุ่มที่ยึดต่อมติของกลุ่มและสมาชิกเป็นสำคัญมีอิสระในการตัดสินใจปราศจากการแทรกแซงจากหน่วยงานราชการ กลุ่มแม่บ้านสามารถที่จะสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ขึ้นอยู่กับ การได้รับผลประโยชน์ตอบแทน

5. ปัจจัยทางด้านสมาชิกกลุ่มที่มีเป็นจำนวนมาก เป็นผู้มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

ปัจจัยด้านต่างๆเหล่านี้เป็นเหตุจูงใจให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้ามาให้การสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเพื่อที่จะให้กลุ่มแม่บ้านเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับตน ในขณะที่กลุ่มแม่บ้านมีปัจจัยดังกล่าวเป็นองค์ประกอบที่จะทำการเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงเกิดการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันเชิงอุปถัมภ์ เป็นผลเสียต่อระบบการเลือกตั้งตัวแทนและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

4.2 รายงานผลการวิจัยเชิงปริมาณ

4.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1.1 เพศของกลุ่มประชากร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	345	85.8
หญิง	57	14.2
รวม	402	100.0

จากตารางเพศของกลุ่มประชากร เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีจำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 85.8 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

จากการกำหนดเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ซึ่งเพศหญิงในชุมชนส่วนมากจะเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน ดังนั้นกลุ่มประชากรจึงมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 1.2 อายุกลุ่มประชากร

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าจนถึง 41 ปี	191	47.5
ตั้งแต่ 42 ปีขึ้นไป	211	52.5
รวม	402	100.0

จากตารางอายุกลุ่มของกลุ่มประชากร ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 42 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากกว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 42 ปี โดยผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 42 ปีขึ้นไปมีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ส่วนกลุ่มประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 42 ปี มีจำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 โดยกลุ่มประชากรมีค่ากลางของอายุที่ 41 ปี

ตารางที่ 1.3 สถานภาพการสมรสของกลุ่มประชากร

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด, หม้าย, หย่าร้าง, แยกกันอยู่	30	7.5
สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน	371	92.3
MISSING	1	0.2
รวม	402	100.0

จากตารางสถานภาพการสมรสของกลุ่มประชากร ผู้ที่สมรสแล้วอยู่ด้วยกันมีจำนวนมากกว่าผู้ที่เป็นโสด, หม้ายหย่าร้าง, แยกกันอยู่ โดยผู้ที่สมรสแล้วอยู่ด้วยกันมีจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 ส่วนผู้ที่เป็นโสด, หม้าย, หย่าร้าง, แยกกันอยู่ มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 1.4 ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	260	64.7
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	141	35.1
MISSING	1	0.2
รวม	402	100.0

จากตารางระดับการศึกษาของกลุ่มประชากร ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัศึกษามีจำนวนมากกว่าผู้ที่จบมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัศึกษามีจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 ส่วนผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่ามีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 ทั้งนี้เนื่องมาจากพื้นที่ในการศึกษาเป็นพื้นที่ชนบทอยู่ติดกับชายแดน จึงมีผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัศึกษามากกว่า ส่วนผู้ที่จบมัธยมศึกษาหรือสูงกว่ามีจำนวน 141 คน นั้นเป็นเพราะผู้ที่จบการศึกษาระดับนี้เป็นกลุ่มข้าราชการต่างๆ ในอำเภอ ตลอดจนข้าราชการส่วนท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล การคลัง ฝ่ายช่าง และลูกจ้าง

ตารางที่ 1.5 อาชีพของกลุ่มประชากร

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรหรือปศุสัตว์	215	53.5
อื่น ๆ	187	46.5
รวม	402	100.0

จากตารางอาชีพของกลุ่มประชากร ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือปศุสัตว์มีจำนวนมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือปศุสัตว์มีจำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ค้าขาย, ธุรกิจส่วนตัว, รับราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, ศิลปหัตถกรรม, ลูกจ้างบริษัทเอกชน และรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5

ตารางที่ 1.6 รายได้ของกลุ่มประชากร

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	209	52.0
ตั้งแต่ 2,001 ขึ้นไป	189	47.0
MISSING	4	1.0
รวม	402	100.0

จากตารางรายได้ของกลุ่มประชากร ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวนมากกว่าผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,001 บาทขึ้นไป โดยผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท มีจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 ส่วนผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,001 บาทขึ้นไปมีจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 ค่ากลางของรายได้ประชากร 3,453 บาท

ตารางที่ 1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มของประชากรในชุมชน

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	134	33.3
กลุ่มเยาวชนหรือกลุ่มหนุ่มสาว	14	3.5
กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	74	18.4
กลุ่มฌาปนกิจศพ	219	54.5
กลุ่มผู้สูงอายุ	39	9.7
กลุ่มอื่น ๆ	123	30.6
รวม	402	100.0

หมายเหตุ เนื่องจากกลุ่มประชากร 1 คน เป็นสมาชิกกลุ่มได้หลายกลุ่มในชุมชน ดังนั้น ประชากร 1 คน เป็นสมาชิกได้มากกว่า 1 กลุ่ม หรือ ประชากร 1 คน อาจเป็นสมาชิกกลุ่มเพียงกลุ่มเดียว

จากตารางการเป็นสมาชิกกลุ่มของประชากรในชุมชน กลุ่มฌาปนกิจศพมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 โดยกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 เป็นลำดับที่สอง กลุ่มอื่น ๆ ซึ่งได้แก่กลุ่มออมทรัพย์, กลุ่มข้าราชการ เป็นต้น มีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 เป็นลำดับที่สาม กลุ่มลูกเสือชาวบ้านมีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 เป็นลำดับที่สี่ กลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 เป็นลำดับที่ห้า และกลุ่มเยาวชนหรือกลุ่มหนุ่มสาวมีจำนวนน้อยที่สุดมีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 เป็นลำดับที่หก

ตารางที่ 1.8 การมีหรือไม่มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในครอบครัวของกลุ่มประชากร

สถานะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	341	84.8
ไม่มี	59	14.7
MISSING	2	0.5
รวม	402	100.0

จากตารางสมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่อาศัยอยู่ในครอบครัวของกลุ่มประชากรมีจำนวน 341 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 84.8 ส่วนครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน 59 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 14.7

อาจเป็นเพราะการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีความจำเป็นต่อแม่บ้านในชนบทในการที่จะรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนจึงมีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในครอบครัวของกลุ่มประชากรมากกว่า ส่วนที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในครอบครัวอาจจะเป็นครอบครัวของกลุ่มข้าราชการ

4.2.2 ส่วนที่ 2 การยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

ตารางที่ 1.9 การยอมรับของชุมชนในบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	MEAN
1. ในปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านมีความสำคัญต่อชุมชนของท่านมากน้อยเพียงไร	26.4	36.3	31.8	4.2	1.2	3.82
2. สมาชิกกลุ่มแม่บ้านได้ร่วมหาเสียงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง	7.7	19.2	32.8	20.1	20.1	2.74
3. กลุ่มแม่บ้านตรวจสอบการทำงานของ ส.ส.	1.3	4.8	22.9	32.2	38.9	1.97
4. กลุ่มแม่บ้านติดต่อขอความช่วยเหลือจาก ส.ส.	11.8	27.0	30.0	20.0	11.3	3.08
5. กลุ่มแม่บ้านเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน	8.0	29.4	42.4	1.7	7.5	3.17
6. กลุ่มแม่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรในท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น	7.7	26.9	44.4	16.7	4.2	3.17
7. กลุ่มแม่บ้านมีส่วนเรียกร้องต่อส่วนราชการเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น	7.0	18.9	37.6	26.4	10.2	2.86
8. กลุ่มแม่บ้านถ่ายทอดข่าวสารทางการเมืองแก่สมาชิกในชุมชน	4.0	16.7	35.1	30.8	13.4	2.66

9.กลุ่มแม่บ้านเสนอความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนต่างๆที่เป็นปัญหาในชุมชน	1.7	13.7	34.3	33.8	16.4	2.50
10.กลุ่มแม่บ้านมีความสำคัญอย่างมากในการชักจูงให้สมาชิกในชุมชนไปร่วมฟังการหาเสียง	5.5	23.2	41.9	18.7	10.7	2.94
11.กลุ่มแม่บ้านมีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้ง	9.7	34.9	32.7	15.0	7.7	3.23
12.กลุ่มแม่บ้านได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง	4.5	17.3	29.5	24.8	24.0	2.53
13.กลุ่มแม่บ้านสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดแล้ว ผู้สมัครคนนั้นมีโอกาสได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง	7.0	21.7	33.4	20.7	17.2	2.80
14.ท่านยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน	9.0	29.4	40.9	11.2	9.5	3.17

$$\bar{X} = 42.0$$

มาตรฐาน

$$\bar{X} = 40.58$$

จากกลุ่มประชากร

จากตารางเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งในลักษณะเปรียบเทียบและโดยรวมแล้ว จะพบว่าสมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านค่อนข้างน้อย โดยค่าเฉลี่ยมาตรฐานอยู่ที่ 42.0 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยการยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านของกลุ่มประชากรอยู่ที่ 40.58

เมื่อสังเกตค่าเฉลี่ยโดยละเอียดแล้วจะพบว่า สมาชิกในชุมชนยอมรับว่ากลุ่มแม่บ้านมีความสำคัญต่อชุมชนค่อนข้างมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.82 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มแม่บ้านยังมีความสำคัญต่อชุมชนในการแสดงบทบาทโดยรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะบทบาททางเศรษฐกิจในฐานะหารายได้มาจุนเจือครอบครัวของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน การสร้างงานให้แก่แม่บ้าน และการทำกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านในด้านสังคม ที่มีส่วนในการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันในชุมชนในการทำกิจกรรมด้านสังคมอื่นๆ

สมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านในการเลือกตั้งปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.23 เมื่อพิจารณาบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านจากค่าเฉลี่ยทั้งหมดพบว่าบทบาทในการเลือกตั้งจะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าโครงสร้างของกลุ่มแม่บ้านครอบคลุม

ต่างๆ อีกทั้งประกอบกับมีจำนวนสมาชิกอยู่เป็นจำนวนมาก และล้วนมีสิทธิในการเลือกตั้งและเป็นกลุ่มใหญ่ในชุมชน ส่วนบทบาททางการเมืองอื่นๆ จะได้รับการยอมรับจากสมาชิกในชุมชนลดหลั่นลงมา เช่น บทบาทในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน, การเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรในท้องถิ่น และการยอมรับบทบาททางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.17 ในเรื่องการติดต่อขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.08 นั้นแสดงว่าสมาชิกในชุมชนยอมรับว่ากลุ่มแม่บ้านติดต่อขอความช่วยเหลือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ในระดับปานกลาง

การยอมรับบทบาทของกลุ่มแม่บ้านจากสมาชิกในชุมชนในด้านอื่นๆ มีค่อนข้างน้อย เช่น บทบาทของกลุ่มแม่บ้านในการชักจูงให้สมาชิกในชุมชนไปร่วมฟังการอภิปรายหาเสียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.94 บทบาทในการมีส่วนร่วมเรียกร้องต่อส่วนราชการเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.86 บทบาทในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ได้รับเลือกในการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.80 บทบาทในการร่วมหาเสียงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.74 บทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารทางการเมืองแก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.53 และบทบาทในการเสนอความคิดเห็นปัญหาต่างๆ ในชุมชนผ่านสื่อมวลชนต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.50 ส่วนบทบาทในการตรวจสอบการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในชุมชนน้อยที่สุด และมีค่าเฉลี่ยอยู่เพียง 1.97 เท่านั้น

4.2.3 ส่วนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 1.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของกลุ่มประชากรกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

อายุ(ปี)	Mean	SD	จำนวน
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 41 ปี	39.5608	7.0750	189
ตั้งแต่ 42 ปีขึ้นไป	41.5243	7.9803	206
รวม	40.5848	7.6148	395

ค่า DF = 1   ค่า F = 6.647   ค่า Sig = 0.010

จากตารางสมาชิกในชุมชนที่มีอายุมากก็ยิ่งจะยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่าสมาชิกในชุมชนที่มีอายุน้อย นั่นเป็นเพราะว่ามีอายุมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองมากกว่า ตลอดจนเมื่อมีอายุมาก ก็ยิ่งจะทราบถึงบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่า จึงทราบและเข้าใจถึงบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านได้ดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ดังนั้นจึงยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่า

ตารางที่ 1.11 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีหรือไม่มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในครอบครัวกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

การเป็นสมาชิก	Mean	SD	จำนวน
มี	40.8925	7.6386	335
ไม่มี	38.7458	7.3075	59
รวม	40.5711	7.6195	394

ค่า DF = 1   ค่า F = 4.013   ค่า Sig = 0.046

จากตารางสมาชิกในชุมชนที่มีผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านอยู่ในครอบครัวเดียวกัน จะยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่าครอบครัวสมาชิกในชุมชนที่ไม่มีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นหมายถึง การมีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านในครอบครัวสามารถที่จะทำให้

สมาชิกในครอบครัวทราบถึงความเคลื่อนไหว และบทบาทในด้านต่างๆของกลุ่มแม่บ้านได้ โดยเฉพาะบทบาททางการเมือง ดังนั้นจึงเกิดการยอมรับมากกว่า

ตารางที่ 1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

สถานภาพการสมรส	Mean	SD	จำนวน
โสด, หม้าย, หย่าร้าง, แยกกันอยู่	35.7931	5.5574	29
สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน	41.0027	7.6077	365
รวม	40.6193	7.5935	394

ค่า DF = 1   ค่า F = 13.032   ค่า Sig = 0.000

จากตารางสถานภาพการสมรสของสมาชิกในชุมชนที่สมรสแล้วอยู่ด้วยกันจะยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่าผู้ที่โสด, หม้าย, หย่าร้าง, แยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายถึง ความรู้ความเข้าใจต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านได้ดีกว่า จึงเกิดการยอมรับมากกว่า

ตารางที่ 1.13 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้สูงอายุกับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

กลุ่ม	Mean	SD	จำนวน
กลุ่มผู้สูงอายุ	43.5385	7.6909	39
กลุ่มอื่นๆ	40.2612	7.5472	356
รวม	40.5848	7.6148	395

ค่า DF = 1   ค่า F = 6.603   ค่า Sig = 0.011

จากตารางสมาชิกในชุมชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มผู้สูงอายุล้วนแต่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการทำงาน ด้านสังคม ด้านการเมืองมาก่อน ดังนั้นจึงยอมรับบทบาททางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน, กลุ่มหนุ่มสาว, กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน, กลุ่มฌาปนกิจศพ, กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น

ตารางที่ 1.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน

การยอมรับ	อาชีพ		รวม
	เกษตรกรหรือปลูสดัว	ประกอบอาชีพอื่นๆ	
ไม่ยอมรับ	37 (28.2%)	46 (43.4%)	83 (35.0%)
ยอมรับ	94 (71.8%)	60 (56.6%)	154 (65.0%)
รวม	131 (100%)	106 (100%)	237 (100%)

ค่า Sig = 0.011

จากตารางสมาชิกในชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและปลูสดัว ไม่ยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ส่วนที่ยอมรับ 94 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 ส่วนสมาชิกที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นอกจากนี้ เช่น ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว, รับจ้างทั่วไป, รับราชการ เป็นต้น ไม่ยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้าน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 ส่วนที่ยอมรับมีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือปลูสดัวจะยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ นั้นเพราะครอบครัวของผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือปลูสดัวจะมีสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมากกว่า เพราะเมื่อหมดฤดูการเกษตรแล้วครอบครัวของผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือปลูสดัว จึงต้องหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว จึงจำเป็นต้องเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านมากกว่าครอบครัวที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ดังนั้นการยอมรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มแม่บ้านจึงมีมากกว่า